

FEKETE ISTVÁN
Szivar temetése

Barna volt és kutya. Olyan féldakszli-félfoxi, nem rövid és nem hosszú szőrű, és mindent tudott, amit egy városi kutyának tudnia illik. Tudott szolgálni, elhozta a gazdája papucsát, a vendégeket szaguk szerint rangsorolta, és csak éppen hogy nem beszélt velük. Tudta, hogy asszonya lusta sétáltatni, ez okból nyöszörögni kell, hogy a szegény kis kutyának is vannak „emberi” dolgai, melyek néha halaszthatatlanok.

Gazdái gyermektelenek voltak, és Szivar töltötte be az űrt, amibe pár gyerek szépen befért volna. Szivar családtag lett. Bizonyos időben tért nyugovóra, bizonyos időben ébredt, és megkövetelte, hogy ilyenkor mindenki ébren legyen. Ha a háziak lustálkodtak, Szivar erélyesen ugatott, amit gazdái ébresztésnek véltek, holott csak a reggelit követelte.

– Szivar a legjobb vekker – mondta gazdája, és csodálatos történeteket mesélt kutyájáról a hivatalban kollégáinak, akik unták már Szivart gazdájával együtt, mert nem tudták, hogy minden ember költő egy kicsit, még ha számvevő is...

Közben eljárt az idő. Szivar tízéves lett, majd tizenegy, ami kutyasorban már majdnem aggastyánt jelent; és egy szép napon nem hagyta ott kosarát, és nem vett tudomást az állatorvosról se, aki pedig körülrajongta a beteget, sőt – a biztonság okáért – az asszonykát is. Aztán orvosságot írt, melyet Szivar utálatosnak és feleslegesnek minősített, mert bölcsen tudta – amit a háziak elfelejtettek már –, hogy a földi időnek és a sonkacsülöknek immár befellegzett. Kinyújtózkodott, és azt már nem is hallotta, mikor asszonya sírva telefonált urának, hogy Szivar élete elfüstölgött, azaz a fűbe harapott, ami azonban nem teljesen helyes kifejezés, mert Szivar csak akkor harapott fűbe, amikor emésztése nem volt rendben.

A gyász rászakadt a lakásra. Az asszony csendesen járt, mint egy halottas háznál illik, és suttogva beszélt meg az urával, hogy az elhunynak miként adják meg a végtisztességet. Mert a szemeteskocsi ellen – nagyon érhetően – minden gondolatuk tiltakozott. A városban azonban nem gondoltak a halandó kutyusokra, és az aszfaltot mégse lehetett felszaggatni, hogy Szivar „földi maradványai” valahol a közelben pihenjenek.

Gyászoló gondolataikat követve eljutottak kis telkükhöz a közeli hegyen.

Igen! Ott puha a föld, ott csend van, egy-két fenyő, egyszóval minden, amire Szivar emlékének még szüksége lehet. Ez az elhatározás kicsit meg is nyugtatta őket. Azután a néhai Szivar díszes zsákocskába került. Másnap – vasárnap volt éppen – a zsákocskát egy öreg hátizsákba süllyesztették, és elindultak

szótlanul, mint az már ilyenkor illik. A férfi vitte a hátizsákot és benne Szivart.

Egyébként ragyogó szép nap volt, de ők erről nem vettek tudomást. A hegy és a vonat tele kirándulóval. A vonaton ember ember hátán. A vidám tömegben senki sem törődött velük, mert senki sem sejtette, hogy az óvatosan földre csúsztatott hátizsákban Szivar utazik.

Örültek, amikor kiszállhattak, és ismét egyedül lehettek. A hátizsákot nagy sietséggel kellett kirángatni a többi utas cókmókja közül. A vonat elszakatolt, a reggeli párában egy varjú káromgott, és ez nagyon illett a hangulathoz.

– Emlékszel, amikor hazahoztad? – suttogott az asszony. – Akkor is ebben a hátizsákban...

A férfi csak bólintott.

Odaérve, a hátizsákot gyengéden letette telkük puha mohájára. Azután bement a szerszámos bódéba, ásóval jött vissza, s az egyik fenyő alatt ásni kezdte a sírt. Később az asszony is ásott, majd fenyőgallyakkal kibélelték Szivar kriptáját, és a férfi végül azt mondta:

– Add ide...

Az asszony keze reszketve bogozta a hátizsák zsinórját, széthúzta a száját, hátrahőkölt, és arca eltorzult.

– Béla...

– No?!

Béla is odament, és ő is belenézett a hátizsákba, értelmetlenül és sápadtan, mert a hátizsákban volt: egy kis – egészen kicsi – sonka, egy üveg szilvórium, egy zacskó tepertős pogácsa, puha kenyér, kemény tojás és szardínia... de Szivar nem volt sehol. Siettükben a hátizsákot elcserélték, Szivar pedig továbbutazott azzal a feltett szándékkal, hogy ezen a napon még nagyobb meglepetésekkel szolgál egy hasonló hátizsák jóhiszemű gazdájának...

A nap azonban tovább sütött, és a férfi megszagolta a sonkát:

– Kitűnő...

Azután a szilvóriumot:

– Csodálatos! – És gyanakodva körülnézett. – De vigyük be a házba, mert erre sokan járnak, és végeredményben a Szivar se kívánhatja azt, hogy állva üljük meg a halotti torát...

*

Megjelent az Új emberben, 1950. szeptember 3-án. Tartalmazza a Rózsakunyhó (1973), a Vadászatok erdőn, mezőn (1987), és a Fészekrablás (2007) c. kötetek. 1968. júliusa és októbere között megjelent a megyei napilapok többségében is.